

# B I L T E N

## Zaštita voća u mesecu julu

*„Poljoprivredna stručna  
služba Šabac“ d.o.o*

U l. Vojvode Putnika 26, Šabac

tel. 015/301-820

autor:  
dipl.ing. Jasmina Jocković

## ○ **Jabuka-ekonomski najznačajnije bolesti i štetočine**

- -**Čadava krastavost** je jedna od glavnih nosilaca troškova zaštite jabuke.Neblagovremena i neadekvatna zaštita od ovog oboljenja može da prouzrokuje velike gubitke..Oboljenje se javlja rano u proleće u vreme kretanja vegetacije,kada se otvaraju prvi listići..optimalna tempetratura za klijanje spora kreće se u intervalu 7-25°C.Kod nižih temperatura potreban je duži period vlaženja da spore prokljaju i izvrše infekciju.Izbor fungicida zavisi od strategije zaštite,fenofaze jabuke,ostvarene infekcije,stepena infekcije. –opasnost od primarnih zaraza *V.inaequalis* je prošla,pa treba nastaviti sa zaštitu jabuke preventivnim fungicidima da ne bi došlo do sekundarnih zaraza.Preporučuje se **Merpan 80 WG,Kaptan FL,Antracol,Polyram DF i dr.**



-**Pepelnica jabuke**-ometa razvoj lista,lastara,cveta i rodnih pupoljaka.Najintezivnija infekcija ostvaruje se u periodu pred cvetanje i u samom cvetanju.Za ostvarenje zaraze ne trebaju posebni uslovi što se tiče vlage i temperature,zaraza se širi tokom cele vegetacije.Kod suzbijanja je izuzetno važno mehaničko uklanjanje obolelih lastara u toku zimske rezidbe ili u toku vegetacije.Od preparata koristiti fungicide na bazi SUMPORA,zatim RUBIGAN,ANVIL,SYSTHANE,SABITHANE i dr.

**Jabučni smotavac**-direktno oštećuje plod.Prva generacija izaziva opadanje crvljivih plodova,proređuje i smanjuje rod.Javlja se početkom maja do polovine juna.**Druga generacija** izaziva takođe crvljivost plodova koji delom opadaju,a delom ostaju na stablu do berbe.Javlja se **julu i avgustu**.U prvoj generaciji leptiri polažu jaja na listiće i plodove,a u drugoj na plodove i to najčešće gde se plodovi dodiruju.Od preparata koristiti DIAZOL,COTNION,GUSATHION i dr.

-**Savijači pokožice ploda (Tortricidae)**-u zasadima jabuke savijači pokožice ploda se pojavljuju od kraja juna i početka jula.Njihove gusenice zapredaju i oštećuju vrhove lastara,a kasnije se sele na plodove gde oštećuju pokožicu ploda.Zbog razvučenog leta,više vrsta,skrivenog načina života potreban je dobar izbor i vreme primene preparata.Preporuka: COTNION-za suzbijanje letnjih generacija,kao i CONFIDOR 200 SL



saviiač pokožice ploda

### Lisni mineri

Njihove gusenice žive na listu, a oštećenja koja prave i koja se vide na listu nazivaju se mine. Najzastupljeniji su na jabučastom voću i to mineri okruglih i belih mina. Imaju tri generacije. Prvi let počinje krajem aprila, drugi u drugoj polovini juna, a treći u avgustu. Leptiri polažu jaja na list, gusenice se ubušuju ispod pokožice lista, i tu pravi minu, izgrizajući tkivo lista smanjuju asimilacionu površinu. Prskanja obaviti sa dosta vode kupanjem stabla i ponoviti posle 14 dana.



### LISNE VAŠI

Lisne vaši su jedna velika grupa ekonomski vrlo značajnih štetočina. Poznato je 250 štetnih vašiju na svim gajenim biljkama ( krompir, jabuka, breskva, ozimai ječam i pšenica, povrće, rezano cveće, voću...)

Lisne vaši čine direktnu štetu sisanjem biljnih sokova što dovodi do hloroze, deformacije lista i ploda, zaostajanje u porastu. Indirektne štete nastaju usled lučenja „medne rose“ koju naseljavaju gljive čađavice, koje remete proces fotosinteze ili smanjuju tržišnu vrednost plodova. Drugi vrlo značajan vid indirektnih šteta je prenošenje biljnih virusa.

Suzbijanje lisnih vašiju na otvorenom polju podrazumeva praćenje prisustva štetočine pregledom parcela. Kada brojnost jedinki dostigne ekonomski prag štetnosti pristupa se suzbijanju preparatima. U zatvorenom prostoru (plasticima, staklenici) treba preduzeti sve raspoložive mere da se smanji mogućnost naseljavanja objekta sa vašima (antiinsekatske mreže, primena žutih lepljivih ploča i traka).



### **ŠTETNE GRINJE**

**Štetne grinje su teško uočljive, ali pricinjavaju velike štete!**

Sišu sokove na naličju lista, a pri brojnijoj populaciji i na licu lista. Dolazi do žućenja i bronziranja lista. Na ovaj način se zaustavlja rast mladara i plodova. Treba je suzbijati kada je brojnost mala, a u slučaju prenamnožavanja treba izvesti dva tretiranja u razmaku 10 do 14 dana.

## **Kruška-ekonomski najznačajnije bolesti i štetočine**

**Čadava pegavost lišća i krastavost plodova kruške (*Venturia pyrina*)-** za razliku od *V. inaequalis*, *V. Pirina* je izraženija na granama i lastarima gde stvara plikove koji pucaju i nastaju rane. javlja se i na plodu gde stvara krastaste pege koje nekrotiraju i prouzrokuju pucanje plodova. Takvi plodovi opadaju i trule. Zaštitu obavljati preventivnim fungicidima.



čadava krastavost na kruški

a

**Rđa kruške**(*Gymnosporangium sabinae*)-bolest se javlja na kruškama u čijoj blizini se nalazi drveće kleke.Na listu kruške se formiraju okrugle svetlorđaste zadebljale pege.Sa zaštitom od V.pirine sprovodimo i zaštitu od rđe kruške.

**-Obična kruškina buva (*Cacopsylla pyri*)-**Napadnuto stablo je prekriveno čađavom prevlakom,kao posledica medne rose,koju izlučuju larve,a pogodna je za razvoj gljiva čađavica.Mednom rosom se hrane mravi,tako da je njihovo prisustvo na mladima pouzdan znak da je psila prisutna.

Larve se hrane sisajući sok,najrasprostranjenija je na bujnim stablima.U toku jedne vegetacije ima četiri generacije.Larve se masovno pojavljuju u maju i prave velike štete na cvetu i mladim plodićima.Prvi pregled obavljamo u martu,i ako je veliki broj jaja prisutan obavljamo tretman.Ostala prskanja po potrebi.

## Višnja-ekonomski najznačajnije bolesti i štetočine

**Višnja**– pošto je berba višnje pri kraju ,posle berbe obavezno zaštititi višnju od bolesti i štetočina.Od bolesti posebnu pažnju obratiti na zaštitu od parazitne gljive *Blumeriella jappii* koja prouzrokuje pegavost lista i dovodi do prevremenog njegovog prevremenog opadanja.Ako je samo ovaj parazit u pitanju zaštita se može obaviti bakarnim preparatima ili preventivnim fungicidima na bazi mankozeba ili sistemicima na bazi dodina.

Ako se kao problem javila i rđasta grinja onda gore navedenom fungicidu (osim bakarnih preparata) dodati i neki akaricid npr.a.m abamektin.

Na slici se vide udruženi simptomi gore navedenih problema,i takva višnja vrlo brzo ostaje bez lista!



## **Šljiva-ekonomski najznačajnije bolesti i štetočine**

**Šljiva**-zbog smotavca ploda ,vaši ,grinja obavezno prskati sa preparatom Mospilan (a.m.acetamiprid) u konc. 0,025%+ Abastate (a.m. abamektin) u konc.0,075-0,1%+Nu film 0,15%+Dithan (a.m.mankozeb) u konc 0,25% zbog suzbijanja prouzrokača bolesti.

**Plamenjača šljive (Polystigma rubrum)**- Može prouzrokovati prevremenu defolijaciju lista,zbog čega u jesen dolazi do ponovnog listanja čime se biljka iznuruje,lakše izmrzava,slabiji prinose sledeće godine.Suzbijanje od ove bolesti poklapa se i sa suzbijanjem od šupljikavosti lista i počinje od faze precvetavanja.Obavezna je i mera prskanja bakarnim preparatima u jesen kada opadne 70-80% lista.



-**Šljivin savijač**-pravi štete na plodovima.Pored šljive napada plodove kajsije i breskve..Prva generacija polaže jaja krajem maja,a druga u julu.Ima razvučen let.Potrebno je pregledati plodove i preduzeti mere zaštite.U drugoj generaciji kod kasnih sorti izvesti dva tretmana.

## **Malina-ekonomski najznačajnije bolesti i štetočine**

- **Malina** se nalazi u fazi berbe,a **posle berbe odmah** prskati izdanke Quadrisom i nekim insekticidom iz grupe piretroida, da bi se sprečila pojava sušenja rodnih lastara za narednu godinu,kao i da ne bi došlo do ubušenja malinine mušice.
- **Uvenueće pupoljaka rodnih lastara-rouzrokovač *Didymella applanata*** je veoma značajno oboljenje kome treba posvetiti posebnu pažnju.Zaraza najčešće nastaje u pazuhu lista gde se zadržavaju kapi vode.Oboljenje se širi na pupoljke i noduse,spušta se po izbojku istvaraju se mrke pege u dužini 5-6 cm.Simptomi oboljenja se najčešće uočavaju u donjoj polovini izdanka.Pupoljci zakržljavaju,a u proleće ne dolazi do njihovog razvoja.Za sprečavanje bolesti važno je imati zdrav sadni materijal,primenjivati agrotehničke mere i odstranjivati obolele izdanke
- **.Obavezna hemijska zaštita tokom vegetacije!**



**.Malinina mušica**-*Thomasinia theobaldi*-nagriza tkivo lastara i stvara uslove za razvoj bolesti izazvanih gljivicama *D.aplanata* i *Leptospheria conithirium*.Ova štetočina ima 4 generacije .Prva se javlja krajem aprila ili početkom maja,druga u julu,treća sredinom avgusta,a četvrta u septembru.Larve se ubušuju ispod kore na izboju,prave ranice i oštećuju lastar,koji se lako lomi pri obradi ili jačem vetru.Prva generacija se suzbija pred cvetanje.